

Miejski Zespół Żłobków w Lublinie
Żłobek nr 2
ul. Okrzei 11
20-128 Lublin

PLAN

OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY

ŻŁOBEK NR 2

Podstawa prawna wprowadzanych od 01.01.2026r. standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego:

- Art. 6c ustawy z dnia 4 lutego o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2024 r. poz. 338, 743 i 858);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1882).

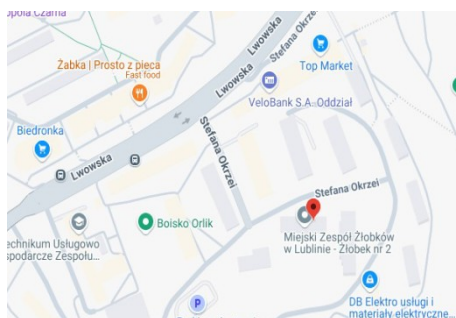

WIZYTÓWKA

Nazwa Instytucji: ŻŁOBEK NR 2 W LUBLINIE

Organ prowadzący: GMINA LUBLIN,
MIEJSKI ZESPÓŁ ŻŁOBKÓW W LUBLINIE

Lokalizacja: DZIELNICA KALINOWSZCZYZNA

Adres: UL. OKRZEI 11, 20-128 LUBLIN,

Dostęp do środków transportu:

Osoby dojeżdżające do żłobka nr 2 w Lublinie autobusami MPK mogą skorzystać z wielu linii komunikacji miejskiej:

PRZYSTANEK AUTOBUSOWY; *Krzemieńska 01*-odległość od żłobka 240 m,

PRZYSTANEK AUTOBUSOWY; *Krzemieńska 02*- odległość od żłobka 290 m

W pobliżu żłobka znajdują się ogólnodostępne miejsca parkingowe dla osób korzystających z prywatnych środków transportu

Bliskość terenów zielonych:

W pobliżu żłobka nr 2 znajduje się Wąwóz Kalina: Ważny element krajobrazu Kalinowszczyzny, pełniący funkcje rekreacyjne. To doskonałe miejsce na spacer i wypoczynek na świeżym powietrzu. Na terenie wąwozu znajdują się place zabaw i siłownie na świeżym powietrzu. Cała okolica żłobka, dzięki dużej ilości drzew i kwitnących krzewów, zachęca do przebywania na świeżym powietrzu.

Struktura i zasoby:

Liczba miejsc: 128

Grupy wiekowe: GRUPA IA - najmłodsza grupa wiekowa/30 miejsc/

GRUPA IB - najmłodsza grupa wiekowa/20 miejsc/

GRUPA II - średnia grupa wiekowa/39 miejsc/

GRUPA III - najstarsza grupa wiekowa/39 miejsc/

Każda grupa posiada bawialnię, sypialnię oraz wydzielone miejsce do bezpiecznego, higienicznego, spożywania posiłku.

W Żłobku Nr 2 dzieci mają możliwość brać udział w różnorodnych zajęciach, które mają na celu stymulowanie ich rozwoju emocjonalnego, sensorycznego i poznawczego.

W żłobku jest możliwość zapisania dzieci na zajęcia dodatkowe np.: rytmika, jęz. angielski, tańce.

W placówce każda sala, w której przebywają dzieci, jest odpowiednio zaaranżowana, aby maluszki miały dostęp do różnorodnych zabawek, gier i materiałów edukacyjnych. Nasz żłobek to miejsce, gdzie dzieci mogą rozwijać swoje umiejętności takie jak: zdolności manualne, koordynację ruchową oraz naukę samodzielności.

Nasza placówka dba nie tylko o rozwój intelektualny, ale także o zdrowie i prawidłowe odżywianie dzieci. Staramy się, aby przygotowywane w naszej kuchni posiłki były zdrowe, zróżnicowane i dostosowane do indywidualnych potrzeb każdego maluszka. Dbłość o prawidłowe żywienie to jeden z naszych priorytetów, ponieważ zdrowie i dobre samopoczucie dziecka są dla nas najważniejsze.

Dostępność specjalistycznych sal:

W żłobku funkcjonuje sala terapeutyczna przeznaczona do indywidualnej pracy z dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, zróżnicowanymi trudnościami rozwojowymi oraz wymagającymi indywidualnego wsparcia psychologicznego oraz pedagogicznego.

Stale współpracujemy z psychologiem.

Przestrzenie zewnętrzne:

Żłobek nr 2 posiada własny, ogrodzony plac zabaw oraz ogród. Dzięki rozłożystym drzewom nawet w upalne dni dzieci mogą skorzystać z placu zabaw, bawiąc się w miejscach zacienionych. Wyposażenie placu zabaw posiada wszelkie niezbędne atesty bezpieczeństwa.

W ogrodzie przyżłobkowym posiadamy krzewy kwitnące, byliny oraz miejsca, w których, wiosną, dzieci z paniami opiekunkami sadzą kwiaty jednoroczne i pielęgnują je.

Dzieci z grupy najmłodszej mają do własnej dyspozycji przestronny taras, na którym mogą przebywać przez cały rok.

Kierownictwo i kontakt:

• ***Dyrektor:*** Joanna Rudzka-Kamieniak

• ***Osoby kontaktowe:***

Joanna Rudzka-Kamieniak- dyrektor, tel. 81 747-35-05, e-mail : nr2@zlobki.lublin.eu

Eliza Pitus – starsza położna, , tel. 81 747-35-05, e-mail : nr2@zlobki.lublin.eu

Teresa Wróbel – starszy intendent, Tel. 81 747-35-05, e-mail: intendentnr2@zlobki.lublin.eu

Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci: .

* W żłobku zamontowany jest monitoring wizyjny

* Przed żłobkiem znajduje się podjazd dla wózków

*Przy wejściu głównym do budynku zamontowany jest domofon (drzwi zamykane)

Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne (standard 1.1.1)

1. Spełnianie podstawowych potrzeb życiowych dzieci – fizjologicznych, potrzeby bezpieczeństwa, potrzeby uwagi i szacunku, przez stworzenie dzieciom optymalnych warunków codziennego pobytu;
2. Stwarzanie dzieciom warunków do:
 - kształtowania umiejętności samoregulacji i samodzielności dzieci w zakresie samoobsługi oraz w kontaktach społecznych;
 - budowania relacji z innymi i umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej;
 - rozwoju umiejętności ruchowych umożliwiających skuteczne działanie w czasie pobytu w grupie;
 - rozwoju umiejętności komunikacji i gotowości do porozumiewania się w sprawach swoich potrzeb;
 - rozwoju ciekawości poznawczej i ekspresji twórczej w oparciu o codzienne doświadczenia.
3. Prowadzenie pracy z dziećmi z pełnym respektowaniem praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka.

Metody pracy z dziećmi (standard 1.1.2)

Metodyka pracy z dziećmi powinna opierać się na uniwersalnych zasadach, realizowanych niezależnie od pory dnia, miejsca, sytuacji i rodzaju aktywności dzieci.

Kluczowe elementy metodyki pracy z dziećmi.:

1. Relacje z dziećmi

Opiekunki tworzą responsywne i wzajemne relacje z dziećmi oparte na szacunku. Dbają o ciepłą i domową atmosferę w placówce, pełniąc funkcję łącznika między placówką a domem. Placówka stara się, żeby dziećmi zajmowały się te same osoby, ponieważ sprzyja to rozwijaniu bezpiecznych relacji między małą grupą dzieci a opiekunką

2. Ścisła współpraca z rodzicami

Aby rozwijać nabywanie doświadczeń przez dzieci, personel musi współpracować z rodzicami. Ta współpraca tworzy ramy do pogłębiania relacji, wspiera ciągłość opieki i zapewnia dzieciom stabilność.

3. Aktywne słuchanie

Komunikacja opiekunek z dziećmi uwzględnia aktywne słuchanie, które przejawia się poprzez komentowanie zaobserwowanych działań dziecka, wyrażanie zainteresowania działaniami dziecka.

4. Włączanie się do zabawy/aktywności dzieci

Opiekunowie włączają się do zabawy/aktywności dzieci, gdy dzieci tego potrzebują, lub wyłączają się, jeśli ich obecność nie jest niezbędna. Opiekunowie są w pobliżu dzieci podczas eksploracji środowiska.

5. Dostarczanie materiałów, przedmiotów i narzędzi

Rolą opiekuna jest dostarczanie dzieciom materiałów, przedmiotów czy narzędzi, które mogą rozwijać i wzbogacać aktywności i zabawy dzieci. Na przykład gdy dziecko bawi się wodą, przelewając ją z kubeczka do kubeczka, opiekun może dodać lejek, łyżki i butelkę, może też zacząć bawić się równolegle tymi przedmiotami, tak by dziecko mogło obserwować jego działania. Nie ponagla dziecka do użycia nowych materiałów, to dziecko samo decyduje, kiedy i jak je wykorzysta.

6. Pomaganie dzieciom w zrozumieniu świata

Opiekunki mówią na głos, jak działa to, co robią dzieci, jakie są obserwowane zależności, łączą przyczyny i skutki, pokazują dzieciom chronologię wydarzeń, przewidują wydarzenia.

W pracy z dziećmi stosujemy:

Metody pracy oparte na aktywności i praktycznym działaniu:

- Zabawy manipulacyjno-konstrukcyjne
- Zajęcia plastyczne
- Zabawy badawcze
- Zabawy ruchowe
- Zabawy muzyczne
- Zabawy dydaktyczne
- Metoda ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne(elementy)
- Metoda polisensorycznego oddziaływania na jednostkę
- Metoda oglądowa
- Metoda oparta na tańcach integracyjnych (wg klanza)
- Metoda dowolności w zabawie (zabawy dywanowe);
- Metoda kształtowania nawyków i samoobsługi
- Osobisty przykład opiekuna

Metody podające i słowne

- Opowiadania, wiersze i piosenki, bajki
- Historyjki obrazkowe
- Teatrzyki

HARMONOGRAM DNIA(standard 1.1.3)

1. Żłobek jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 6.00 do 17.00

2. Ramowy rozkład dnia pobytu dziecka w żłobku :

6.00 - 8.00 - przyjmowanie dzieci, powitania indywidualne, gimnastyka, zabawy swobodne, czynności higieniczne przed śniadaniem

8.00 - 8.30 - przygotowania do śniadania i śniadanie, czynności higieniczne po śniadaniu

8.30 - 11.30 - zabawy swobodne z dziećmi oraz aktywności inicjowane przez personel / pobyt na powietrzu*

czynności higieniczne przed II śniadaniem, II śniadanie

11.30 - 12.30 - obiad, czynności higieniczne przed i po obiedzie

12.30 - 14.30 – przygotowanie do odpoczynku i odpoczynek,

14.30 - 15.00 - czynności higienicznego po odpoczynku,

15:00 - 15.30 – podwieczorek,

15:30 - 17.00 - zabawa swobodna dzieci, rozchodzenie się dzieci do domów, pożegnania indywidualne ,

* W przypadku złych warunków atmosferycznych wyjście na dwór można przesunąć na popołudnie

PLANOWANE AKTYWNOŚCI (standard 1.1.4)

OBSZARY PRACY Z DZIECKIEM	FORMY AKTYWNOŚCI
Rozwój emocjonalny i społeczny Standard 6 Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby	6.1 działania personelu rozwijające u dzieci poczucie przynależności do grupy oraz zainteresowanie innymi Personel: • aranżuje przestrzeń tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni, m.in. poprzez podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały czy możliwość przekształcania sali w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci; • celebrowanie rytuałów codziennego przywitania i pożegnania; wspólnie realizowany plan dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci; • włącza dzieci w dekorowanie sali; • modeluje społeczne interakcje podczas zabaw z dziećmi, w których uczestniczy; • wykorzystuje wiedzę o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy. 6.2 działania personelu wspierające rozwój autonomii dzieci Personel: • aranżuje przestrzeń tak, aby dziecko mogło samodzielnie się bawić np. poprzez umieszczenie zabawek na wysokości dla nich dostępnej oraz czytelne oznakowanie pojemników z zabawkami; • umożliwia dzieciom podejmowanie różnych ról (np. poprzez wyznaczanie w najstarszej grupie dyżurnego); • zostawia dziecku czas na samodzielnie wykonanie jakiejś czynności, np. przy ubieraniu się, sprzątaniu, łączeniu puzzli lub aranżacji miejsca zabawy; • stwarza dzieciom możliwości pomagania innym dzieciom; • wspiera samodzielne rozwiązywanie konfliktów między dziećmi i udziela wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów, jeśli same nie potrafią znaleźć rozwiązania problemu (uwaga: wskazane jest, aby osoby z personelu miały wspólną strategię wspierania dzieci w sytuacjach konfliktowych); • umożliwia dzieciom podejmowanie decyzji i wybieranie zgodnie z ich możliwościami rozwojowymi.

	6.3 działania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie Personel: • daje dzieciom wskazówki, jak ze sobą współpracować (np.: „Najpierw on, potem ty”); • pozostaje w pobliżu, gdy dzieci decydują, z kim chcą się bawić; • podpowiada dziecku, jak może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie mówi, czego ma nie robić(koncentruje się na pozytywnych komunikatach korygujących); • wprowadza zasady funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnia ich znaczenie. 6.4 działania personelu wspierające celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń Celebrowanie powinno dotyczyć spraw bliskich najmłodszym dzieciom, takich jak np.: • urodziny (personel ustala z rodzicami i wprowadza prosty zwyczaj/rytuał świętowania w grupie urodzin, taki sam dla każdego dziecka); • Dzień Dziecka; • Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny (personel dba o to, by dzieci nie były obligowane do dawania rodzicom czy dziadkom prezentów). Personel: • uzgadnia celebrowanie świąt o znaczeniu kulturowym czy religijnym z rodzicami; • respektuje prawo dziecka do odmowy lub rezygnacji ze świętowania lub z fragmentu rytuału (np. przytulenia przez inne dzieci).
Rozwój poznawczy Standard 7 Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata	7.1 wskazówki metodyczne dla personelu sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci • umożliwianie dzieciom zabawy w kąciakach tematycznych uzupełnianych regularnie nowymi materiałami, zabawkami, przedmiotami, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci i ich aktualnymi potrzebami; • rozwijanie zainteresowań dzieci przez dzielenie się pomysłami i pokazywanie nowych zastosowań istniejących materiałów, zabawek i pomocy edukacyjnych; • dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci (zabawy trwają tak długo, jak długo dzieci są nimi zainteresowane);

- dostosowanie tematyki inicjowanych przez personel zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci;
- zapewnianie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ich ciekawość, do przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów pochodzących z natury;
- umożliwianie dzieciom eksplorowania najbliższego otoczenia placówki i obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie.

7.2.1 wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci myślenie przyczynowo-skutkowe

- opisywanie tego, co dziecko robi, co się dzieje z badanymi przez nie przedmiotami, materiałami;
- uruchamianie umiejętności skupienia na działaniu i przewidywania jego skutków (np.: „Pchnąłeś piłkę. Teraz turla się po podłodze. Ciekawe, gdzie się zatrzyma?”);
- wykorzystywanie czynności dnia codziennego (takich jak: ubieranie, jedzenie, higiena) lub tworzenie sytuacji edukacyjnych, w których dziecko może:
 - manipulować przedmiotami, materiałami;
 - podejmować czynności odwracalne i nieodwracalne; (wyjmowanie-wkładanie, przenoszenie / Zabawy lodem, zginiatanie)
 - robić doświadczenia;
 - próbować nowych rozwiązań i sprawdzać ich skuteczność

7.2.2 wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci umiejętność obserwacji i doświadczenia otaczającego świata

- obserwowanie razem z dzieckiem lub dziećmi zjawisk, które przyciągają ich uwagę, i komentowanie tego (np.: „Widzę, że kapie woda z kranu, zakręczę go mocniej”; „Słyszę, że stukasz grzechotką w stół. To głośny dźwięk. Ja stukam grzechotką w dywan. To cichy dźwięk”);
- okazywanie zaciekawienia i swojego zaangażowania w badanie, modelowanie postawy ciekawości, dociekliwości, zaangażowania w swoje działanie;
- pomaganie w rozumieniu tego, co dzieci robią i obserwują, przez opisywanie i wyjaśnianie;
- zachęcanie do eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku, stwarzanie możliwości swobodnej zabawy oraz opisywanie tego, co dzieci robią.

	7.2.3 wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci używanie określeń dla cech przedmiotów • określanie i nazywanie cech przedmiotów używanych przez dzieci (dotyczących np. koloru, kształtu, faktury); • określanie relacji między przedmiotami (np.: dużo–mało; blisko–daleko, ciepłe–zimne) w sytuacjach codziennych, swobodnej zabawy i zajęciach kierowanych przez siebie; • dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku i opisywanie różnic między nimi; • określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu (np.: duży–mały, większy–mniejszy). 7.2.4 wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci używanie określeń przestrzennych • używanie w codziennych kontaktach z dziećmi takich słów, jak: góra, dół, przód, tył, lewo, prawo, nad, pod, obok, wewnątrz, zewnątrz, przed, za, obok, między, wyżej, niżej, w górze, na dole, daleko, blisko, wysoko, nisko; • opisywanie swoich czynności i aktywności dzieci i umiejscawianie tych działań w przestrzeni („Postawiłam kubeczki do picia na tacy. Widzę, że posadziłeś misia na krześle, a zajączka na podłodze. Chcesz, żeby zając siedział wyżej?”).
Rozwój językowy Standard 8 Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu się	8.1 wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się, uwzględniające: 1) mówienie do dzieci • komunikowanie się w sposób zrozumiały dla dziecka; • inicjowanie kontaktu werbalnego i niewerbalnego; • używanie pytań otwartych i rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka; • stosowanie różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące, wykrzyknikowe itd.); • towarzyszenie dzieciom w zabawach i częste komentowanie, co one robią; • dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie;

2) aktywnego słuchania dzieci

- kierowanie wzroku i postawy ciała w kierunku dziecka, które coś mówi;
- zadawanie pytań rozszerzających i komentowanie w sposób zachęcający do dalszej wypowiedzi („Co się stało? Uderzyłeś się? Gdzie?”);
- parafrazowanie wypowiedzi dziecka i odzwierciedlanie jego emocji

3) wzbogacanie słownictwa dzieci

- wykorzystywanie słów z różnych kategorii (np.: przedmioty, działania, uczucia, funkcje);
- rozwijanie interakcji dotyczących wspólnego doświadczenia lub zdarzeń z życia dziecka (np.: „Pamiętasz, jak na spacerze widzieliśmy wiewiórkę?”; „Wiem, że w domu masz psa. Co on robi, jak przychodzisz do domu? Hau-hau?”);
- nazywanie, opisywanie tego, co robi dziecko, z użyciem nowych słów (pytanie: „Czy ten kalafior ci smakuje? zamiast: „Mniam-mniam?”);
- rozwijanie języka i słownictwa dzieci za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łączenia ich ze słowami, które dziecko zna;
- wypowiadanie się pełnymi zdaniami, unikanie infantylizowania;
- mówienie w pierwszej osobie („Teraz pokażę ci tę nową układankę”)

8.2 lista aktywności obejmująca:

1) rozmowy z dziećmi

- utrzymywanie konwersacji z dzieckiem przez wymianę: słuchanie–mówienie–słuchanie;
- wykorzystywanie każdej sytuacji w ciągu dnia do prowadzenia rozmów z dziećmi (niezależnie od tego, czy jest to zabawa kierowana, czy posiłek, czy mycie rąk, ubieranie się przed spacerem itp.);
- angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka;
- dostosowywanie złożoności własnych wypowiedzi do poziomu komunikacji dziecka i nie infantylizowanie swojej komunikacji z dziećmi,
- używanie pytań zarówno otwartych, jak i zamkniętych, na które dzieci mogą dać krótką odpowiedź,
- czekanie na odpowiedź dziecka (werbalną lub niewerbalną), zanim przejdzie się do następnych pytań lub komentarzy,

	2) komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem • stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą bawić się ze sobą i rozmawiać o tym, co robią; • wspieranie komunikowania się dzieci ze sobą i z personelem (np. poprzez zabawy w telefon, w przyjęcie, w dom); • rozmawianie z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi; • dawanie wskazówek dzieciom ułatwiających komunikację („Możesz powiedzieć, żeby...”; „Możesz zapytać o...”); 3) aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek • wprowadzenie i kultywowanie zwyczaju codziennego czytania o określonej porze, codziennych zabaw ze śpiewem; • wykorzystywanie rymowanek, piosenek do rozpoczynania, trwania i kończenia jakiejś czynności (np. piosenka na powitanie); • opowiadanie dzieciom książek z obrazkami i dbanie o to, żeby dzieci mogły aktywnie w tym uczestniczyć, dotykając ich, komentując treść.
Rozwój fizyczny Standard 9 Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowanie zmysłów	9.1 wskazówki metodyczne dla personelu, które wspierają rozwój fizyczny dzieci, uwzględniające: 1) rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki • zapewnienie dostępności materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom rozwijanie sprawności motoryki małej; • stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą ćwiczyć sprawność rąk i palców, w tym np.: zgniatać, rolować, rozpląszczać miękkie masy, trzymać małe przedmioty, doskonaląc chwyt, drzeć papier; • umożliwianie dzieciom zamykania, otwierania, zakręcania i odkręcania pojemników, wkładania i wyjmowania małych przedmiotów; 2) rozwój percepcji zmysłowej dzieci • umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami angażującymi zmysły: czucie, smak, zapach, wzrok, słuch, poczucie ułożenia ciała i równowagę; • zapewnianie w ciągu dnia różnorodnych aktywności sensorycznych, dostosowanych do potrzeb dzieci i ich możliwości (uwaga: planowanie doświadczeń sensorycznych powinno zagwarantować dzieciom czas na zaangażowanie się i zabawę z innymi dziećmi); • stwarzanie niemowlakom możliwości samodzielnego badania różnorodnych obiektów i swojego ciała – własnych rąk i nóg oraz twarzy;

- 3) rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki
- wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ruchów ciała i nauce stania, chodzenia na czworakach i chodzenia w pionie;
 - umożliwianie niemowlakom eksplorowania przestrzeni przez przenoszenie ich w różne miejsca, w których czekają nowe wyzwania, np. dążenie do interesujących przedmiotów;
 - bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym, co robią dzieci (np. turlanie się, chodzenie na czworakach);
 - stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych;
 - umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane;
 - wykorzystywanie sytuacji codziennych do ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i innych czynności.

9.2 lista aktywności personelu, wspierających rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów, w tym:

1) zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku

Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

- ścieżki sensoryczne – chodzenie na bosaka po trawie, piasku;
- zabawy wodą, błotem, piaskiem;
- malowanie rękami;
- słuchanie i wydawanie dźwięków;
- wąchanie naturalnych zapachów (warzyw, owoców, ziół, kwiatów);
- testowanie smaków;
- zabawy „koszykiem skarbów”;

2) zabawy wspierające rozwój motoryki małej

Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:

- zabawa klockami;
- wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników;
- wlewanie, przelewanie i wylewanie wody;
- przesypywanie kaszy za pomocą różnych narzędzi;
- zabawy papierem: chwytanie, darcie, składanie;
- malowanie farbami (palcami, pędzlami, stemplami);
- zabawa masami sensorycznymi (ciastoliną, plasteliną), lepienie, wałkowanie, krojenie, rwanie, łączenie;
- przyczepianie, odczepianie, zapinanie, odpinanie;
- włączanie przycisków;

	3) ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak: • wspinanie się na kanapę z wykorzystaniem poduszek, krzesełek, mocnych pudeł; • chodzenie po śladzie; • samodzielne jedzenie; • malowanie; • mycie rąk; • ubieranie się (wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby); • sprzątanie zabawek do pudeł; • zabawy piłką: rzucanie, łapanie, turlanie; 4) zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała. Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom zabawy, takie jak: • turlanie się; • huśtanie się; • przeciskanie się przez tunel; • otulanie się kocem; • masowanie; • naśladowanie ruchu; • oglądanie się w lustrze; • zabawy „paluszkowe”
Rozwój twórczy Standard 10 Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki	10.1 wskazówki metodyczne dla personelu, dotyczące twórczej ekspresji dzieci, oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze i dostęp do wytworów kultury • zapewnienie dostępu do materiałów umożliwiających dzieciom kreatywne działanie; • stworzenie bezpiecznej atmosfery, bez oceniania, zapewnienie swobody działania oraz czasu potrzebnego na angażowanie się dzieci we własnym tempie i zakresie; • docenienie procesu twórczego, a nie jakości efektu; • wspieranie i nadawanie wartości samemu działaniu tworzenia; • nazywanie tego, co dzieci robią, bez poprawiania ich i oceniania; • zapewnienie dzieciom czasu i miejsca na działania kreatywne w ciągu całego dnia; • stwarzanie dzieciom okazji do ekspresji twórczej, m.in. w formie tańca, śpiewu, manipulacji materiałami plastycznymi, wydawania dźwięków; • aranżowanie działań artystycznych nawet dla małej grupki dzieci lub pojedynczego dziecka, bez konieczności angażowania całej grupy w to samo działanie;

- dostarczanie dzieciom okazji obcowania ze sztuką (rzeźbą, malarstwem, rysunkami) o wysokiej jakości artystycznej;
- zapewnianie dzieciom kontaktu z muzyką wysokiej jakości, zarówno jeśli chodzi o jakość odtwarzania, jak i repertuar;
- zapewnianie dzieciom dostępu do książek z szatą graficzną wysokiej jakości oraz do albumów ze zdjęciami;
- organizowanie dzieciom rysowania i malowania na poziomych i pionowych dużych płaszczyznach (wielkości co najmniej A3) na wysokości ich wzroku;
- organizowanie warunków do aktywności twórczej na zewnątrz budynku – w naturze.

UWAGA: Dzieci w wieku do 3 lat nie mogą mieć kontaktu z żadnymi ekranami!

10.2 lista działań personelu zachęcających dzieci do:

1) wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach

- sfera muzyczna: śpiewanie, granie, wytwarzanie dźwięków, w tym z wykorzystywaniem głosu i dźwięków generowanych przez przedmioty, zjawiska, ciało, powtarzanie, modyfikowanie i tworzenie melodii, słuchanie dźwięków naturalnych i wytworzonych, słuchanie muzyki, piosenek;
- sfera plastyczna: malowanie, barwienie, rysowanie, stemplowanie, cięcie, darcie, naklejanie, komponowanie obrazów na dużych i małych przestrzeniach, komponowanie w przestrzeni trójwymiarowej, układanie, dekorowanie z wykorzystaniem różnorodnych materiałów;
- sfera ruchowa: ruch swobodny i spontaniczny, taniec swobodny, naśladowanie ruchów, tworzenie ruchów z wykorzystaniem swojego ciała i z rekwizytów, taniec do muzyki;
- sfera słowna: spontaniczne i swobodne zabawy własnym głosem – tworzenie własnych słów, wydawanie dźwięków naśladowczych, zmiana głosu, tworzenie rymów, mówienie wierszyków, zmienianie słów w znanych dziecku wierszykach;
- łączenie różnych rodzajów ekspresji: ruch swobodny do muzyki z wokalizą dziecka oraz jednoczesnym malowaniem wodą na chodniku (tworzeniem swobodnych linii);

2) wykorzystywania różnorodnych materiałów

Zachęcanie dzieci do używania różnorodnych materiałów, takich jak: woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce, instrumenty, przedmioty wydające dźwięki, ubrania, materiały tekstylne, papier, przedmioty codziennego użytku;

	3) poznawania różnych wytworów kultury Zapoznavanie dzieci z różnymi wytworami kultury poprzez: • teatrzyki w wykonaniu opiekunów, rodziców lub zaproszonych artystów; • słuchanie muzyki na żywo; • słuchanie muzyki klasycznej; • prezentowanie reprodukcji malarstwa lub rzeźby; • czytanie i oglądanie książek i albumów o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo).
Standard 11 Praca na podstawie planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego	11.1 Personel pracuje z dziećmi realizując plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny 11.2 Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny jest rokrocznie analizowany i dostosowany do możliwości instytucji opieki oraz potrzeb dzieci, które do niej aktualnie uczęszczają. Analiza odbywa się na podstawie: • arkuszy samooceny personelu • obserwacji i rozmów z personelem • omawiania i planowania planu pracy na podstawie Planu OWE • ankiety badającej satysfakcję rodziców • rozmów z rodzicami

